

❧ OBSAH ❧

Ambrosovi.....	9	Kozánkovi.....	52
Ardaševovi.....	10	Kozderkovi.....	54
Axmanovi.....	12	Kříčkovi.....	56
Bakalovi.....	14	Kudláčkovi.....	58
Bialasovi.....	16	Lejskovi.....	61
Binkovi.....	17	Lídlovi.....	64
Blatných.....	18	Macalíkovi.....	66
Blažkovi.....	20	Machkovi.....	68
Blažkovi.....	21	Michálkovi.....	70
Budíkovi.....	22	Mrkosovi.....	71
Černockých.....	24	Nerudovi.....	73
Černušákovi.....	26	Pazdírkovi.....	75
Černých.....	28	Perglerovi.....	77
Doležilovi.....	30	Petrželkovi.....	78
Fidlerovi.....	32	Pololánikovi.....	80
Gregorovi.....	33	Rohlíkovi.....	83
Hábovi.....	34	Řezníčkovi.....	85
Holubovi.....	36	Sedláčkovi.....	87
Hromádkovi.....	39	Schäferovi.....	89
Hudcovi.....	40	Strakovi.....	91
Ištvanovi.....	42	Šindlerovi.....	93
Jedličkovi.....	44	Štátných.....	95
Kaprálovi.....	46	Štědroňovi.....	96
Kašlíkovi.....	48	Wiedermannovi.....	98
Konvalinkovi.....	50	Zouharovi.....	100

❧ KAPRÁLOVI ❧

Otec a dcera – to je pouto nejsilnější, dané už samou přírodou, což jsou-li nad to ještě spjati uměním?! Jak krutá to musí být pro otce rána, jestliže dcera odejde dříve než on...

Hudební skladatel a pedagog Václav Kaprál se narodil v Určicích u Prostějova (1889), celý jeho život však je spjat s Brnem. Vystudoval Janáčkovu varhanickou školu a založil si vlastní hudební školu v Brně – Králově Poli, jejímž byl učitelem i ředitelem. V roce 1915 se narodila dcera Vítězslava, dítě s mimořádným hudebním talentem – už v devíti letech se pokoušela o skladbu, a některé její skladbičky byly v roce 1925 uveřejněny v časopise Hudební besídka. Osudy otce a dcery se prolínaly: dcera absolvovala v roce 1935 brněnskou konzervatoř, a to skladbu a dirigování, tedy obory pro ženu tehdy ne zrovna typické – její absolventský výkon, kdy dirigovala svůj klavírní koncert vzbudil velkou pozornost! – a její otec v témže roce nastupuje na brněnskou konzervatoř jako profesor. Dcera studuje dále na Mistrovské škole v Praze (u Vítězslava Nováka a Václava Talicha), z tohoto období pochází její velká kompozice Vojenská symfonieta, – otec kromě pedagogické, skladatelské a koncertní činnosti se věnuje i činnosti organizační, např. byl jmenován místopředsedou české sekce Mezinárodní společnosti pro soudobou hudbu. K té koncertní činnosti V. Kaprála bych ještě podotkla, že často hrával s Dr. Ludvíkem Kunderou na dva klavíry, a to jak recitally, na nichž prováděli závažná díla světového repertoáru, tak i koncerty s orch. např. s Orchestrálním sdružením pod taktovkou Dr. Vladimíra Helferta provedli v roce 1920 Bachův koncert pro dva klavíry a orchestr, v roce 1926 dokonce na jednom večeru dva koncerty, Bachův C–dur i Mozartův Es–dur. A co je udivující, ba až zarážející, že sám Václav Kaprál jako hudební skladatel, pro toto obzazení nenapsal vůbec nic!

V dubnu r. 1937 se mladá Vitulka – jak ji otec nazýval – setkala s Bohuslavem Martinů, a tehdy se rozhodla pro další studium v Paříži, kam přešla na sklonku téhož roku. Můžeme se jen dohadovat, komu patřila její nejznámější kompozice z tohoto roku „Sbohem a šáteček“ na slova Vítězslava Nezvala – jak zranitelné pro otce muselo být první provedení této skladby v Brně v říjnu 1940,

v době, kdy mladičká autorka byla již čtyři měsíce mrtva. V roce 1942 byl Václav Kaprál internován v koncentračním táboře ve Svatobořicích u Kyjova, odkud v jednom dopise svému příteli, hudebnímu skladateli Osvaldu Chlubnovi píše: „Kdo ti řekl, že se trápím a rmoutím? Moje bolest nemá původu z dnešního mého stavu. Ta je staršího data, a je smutnou průvodkyní zbytku mého života“. K jeho nucenému pobytu ve Svatobořicích: zřejmě to nebyl koncentrační tábor v pravém slova smyslu, spíše tábor internační, protože V. Kaprál měl povoleny – řekli bychom jakési vycházky: tehdy dojížděl do nedalekého Kyjova, ke svému příteli, profesoru hudby Milanu Luzarovi, u nějž jsem se také s Václavem Kaprálem osobně setkala, když jsem mu hrála jeho Lyriku.

Vítězslava Kaprálová, provdaná v Paříži za spisovatele Jiřího Muchu, zemřela po těžké chorobě v Montpellier. Skončil život, který sliboval být velkou nadějí pro českou hudbu (např. v Praze i v Londýně dirigovala s velkým úspěchem svou Symfonietu). In memoriam byla jmenována členkou ČSAV, do vlasti se vrátil už jen její popel, který je uložen ve Třech Studních, kam Kaprálova rodina pravidelně jezdila. Václav Kaprál se po osvobození věnoval opět pedagogické práci na Konzervatoři, účastnil se příprav založení Janáčkovy akademie múzických umění, byl prvním předsedou Syndikátu českých skladatelů, ale jeho zdraví už bylo podlomeno, přežil svou dceru jen o sedm let. Na domě ve Třech Studních je zasazena pamětní deska – tak se otec a dcera opět sešli...

❧ LEJSKOVI ❧

Tentokrát musím začít velmi osobně: byla jsem na první schůzce se svým nynějším manželem, šli jsme po Lidické ulici, a proti nám kráčet velmi nápadný starší pán, vysoký, silný, s obrovskou bílou hřívou pečlivě vyčesaných vlasů, takový dost zvláštní zjev – a k mému velkému údivu mu řekl můj nastávající ahoj – „Co to máš proboha za známosti!“ – ptala jsem se, – „To je můj otec!“ – odvětil. A tak jsem poznala svého budoucího tchána, Fr. Kv. Lejska. Osobně jsem jej pak znala jen krátce, ale i tak jsem jej ještě jednou doprovázela na klavír na koncertě ve Svitávce, kam jezdil už jako důchodce vyučovat hru na housle. Máme však doma čtyři knihy jeho vzpomínek, sám je nazval „Muzikanti a jiní umělci jak mně v životě přišli do cesty, neboli memoárové pele mele brněnského sbormistra“ – a v nich před vámi defiluje půlstoletí brněnského kulturního života, vše bohatě proloženo fotografiemi, dopisy současníků – dnes pro nás velmi významných osobností, jako je Dr. Vlad. Helfert, Jos. Blatný, Petr Bezruč, Ferd. Vach a jiní, mezi tím plakáty, programy, – někdy s kuriozním textem, třeba že se p. t. obecnostvo žádá, aby do přestávky nekouřilo – to když byly na programu sbory. Fr. Kv. Lejsk se narodil v r. 1888 v Čehovicích na Hané, na gruntě – tedy je ze selského rodu. Jen tak pro zajímavost, v těch jeho vzpomínkách jsem se také dočetla, že jeho otec byl v obchodním spojení s otcem dirigenta Fr. Neumanna, který byl v Prostějově velkouzenářem. Sourozenců Lejskových bylo pět, dva synové a tři dcery, a ty byly všechny hudebně nadané: Anna a Anežka zpívaly a vedly i dětské sbory, Marie studovala hru na klavír na pražské konzervatoři a stala se pak v Prostějově vyhledávanou učitelkou hudby. Fr. Kv. Studoval zprvu v kroměřížském semináři, kde jej ve zpěvu vyučoval Ferd. Vach, velmi silná umělecká osobnost: setkání s ním ovlivnilo celý další tchánův život. Ze semináře vystoupil, vystudoval učitelství, zakotvil v Brně, a na celý život se upsal hudbě. Jeho muzikantská činnost se ubírala několika směry: jako sbormistr založil a vedl několik pěveckých sborů, např. Dalibor, Veleslavin, Dělnickou pěveckou župu Vachovu, Akademický hudební spolek, Studentské sdružení v Židenicích – vůbec na školách na nichž vyučoval měl vždy pěvecký sbor, a to o co největším počtu členů. Pak

tu byla jeho činnost houslisty, – studoval u prof. Reissiga a Malého, – a to jako sólisty i jako člena Orchestrálního sdružení, hrával i v kvartetech a jiných komorních sdruženích, za zmínku stojí i jeho koncerty se sourozenci – housle, zpěv klavír – a také v Brně založil a řídil Hanáckou filharmonii. Rozsáhlá byla i jeho činnost kompoziční, kromě komorních skladeb, zhudebnil i texty hanáckých básníků Ondřeje Příkryla a Ludmily Losikové, také má hanáckou operu Červené kohút a značně populární Hanácky písničky. Rodné Hané věnoval Fr. Kv. Lejsk také svou publikaci Plke plke plkače pro strážce a tetičky, detailně pak se zabýval životem a dílem hanáckého skladatele Jos. Čapky–Drahlovského, dodnes z jeho práce čerpají studenti, kteří s touto tematikou přijdou do styku. A ještě perličku z jeho života. V Brně učil hudební výchovu na mnoha školách, takže mého tchána znal kde kdo. Jednou se nám to moc vyplatilo: bylo to v době, kdy byl nedostatek uhlí, uhaři u nás skládali pár puten a jeden nějak zahlédl v pokoji na zdi tchánův portrét. „Toho pána já znám!“ – zvolal, – „ten mě učil a byl to moc hodný pán, když jsem měl hlad, tak mě dával svačinu! Tak to vy nebudete mít nouzi o uhlí!“ – a taky jsme neměli.

Ze dvou synů Fr. Kv. Lejska proslul Vlastimil, tedy můj manžel a můžeme jej nazývat Vlastimilem I., neboť mužů tohoto jména je pak v našem rodě ještě několik. Je pianistou, skladatelem, byl pedagogem JAMU a především inspirátorem i uměleckým ředitelem našeho klavírního dua (manžel totiž tvrdí, že každý soubor, byť měl jen dva členy je nutno řídit, on tedy byl ten umělecký šéf a mně ponechal administraci). Snažili jsme se udělat maximum pro to, aby tento druh komorní hudby byl postaven na roveň sólové klavírní hře – když jsme začínali, tak tomu ještě tak nebylo – dokonce máme jeden referát od významného kritika, že – „hráli velice hezky, ale tato hudba na koncertní podium nepatří“. No to už je minulost, dnes se pianisté setkávají spíše právě v klavírním duu, a myslím, že tomu hodně napomohla i Mezinárodní Schubertova soutěž pro klavírní dua v Jeseníku, kterou jsme založili v r. 1978, a která si za dobu své existence vydobyla trvalé místo mezi světovými soutěžemi. Na svých koncertech a v rozhlase jsme premiérovali skladby světových autorů, s mnohými jsme byli v úzkém kontaktu, třeba s W. Lutoslawskim, B. Brittenem, D. Milhaudem a j., naši skladate-

lé pro nás psali skladby, hráli jsme je po celé Evropě – jako perličku povím, že náš první zahraniční zájezd byl současně i prvním zahraničním zájezdem dnešního šéfa České filharmonie, Zd. Mácala: bylo to v Berlíně, hráli jsme Sonátu pro dva klavíry a 11 bicích nástrojů B. Bartóka, a Zdeněk Mácal hrál tehdy na bicí nástroje spolu s B. Krškou.

Náš syn, Vlastimil II., je rovněž pianista, absolvent JAMU, je spolu s V. Gregorem prvním laureátem Schubertovy soutěže, s námi často hrával i natáčel koncerty pro 3 klavíry a orchestr, J. S. Bacha, a W. A. Mozarta, jako sólista spolupracoval velmi často s rozhlasovým Orchestrem Studio Brno i s jinými orchestry. Nu a když jsme hráli skladby pro dva klavíry na 8 rukou přidali jsme ke spolupráci i dceru Věru, dnes učitelku ZŠ. A ještě je tu vnuk, Vlastimil III., který vykročil jiným směrem, a to krokem přímo tanečním: absolvent Taneční konzervatoře v Brně byl 6 let členem souboru baletu ND v Brně, v současné době je v angažmá v Německu v Karlsruhe. Ještě jako student TK hostoval v St. Pöltnu, kde získal i cenu na taneční soutěži. Svou divadelní dráhu začal ovšem už ve svých 9 letech, a to dětskou rolí v opeře B. Martinů Čím lidé žijí, a rolemi Mikeše a Nácička v opeře Kocour Mikeš od M. Vacka. A ještě je tu je ho sestra Kateřina, absolventka pěveckého oddělení brněnské konzervatoře, a další vnuci, přinášející už do rodu nové příjmení Paša: Martin, žijící při studiu na MU hlavně svou kapelou a David, okouzlený bicími nástroji... – jak jsem znala svého tchána myslím, že by měl ze svých potomků radost... A jako příklad prolínání rodů – jakési řetězové reakce – musím tu připomenout i svou sestru, pianistku a pedagožku brněnské konzervatoře Naděždu Bučkovou roz. Královou (stejně jako já), i jejího manžela, varhaníka, sbormistra a Prof. MU Miloslava Bučka, s nimiž jsme spolupracovali jak v rozhlase, tak i na koncertním podiu.

VLADIMÍR VAŠÍČEK

(1919-2003) MALÍŘ Z JIŽNÍ MORAVY

Otec nikdy na nic nehrál a ani si nepamatují, že by někdy zpíval. Nepočítám však jeho pravidelné návštěvy kostela, kde zpívají skoro všichni, přinejmenším v duchu. Hudbu však poslouchal. Jaksi mimoděk tu lidovou kolem, více však tu řečenou jako vážná. Často i několikrát do roka byla určena právě jemu a návštěvníkům na vernisážích jeho výstav.

Ještě dříve ale zněla přímo v otcově atelieru, ale jen když byl sám u malířského stojanu - to neposlouchal, tam ji naslouchal. Bylo to asi často, i když jen z gramofonu či rádia a mnohé z ní určitě vstupovalo do jeho obrazů. Ne jako ilustrace a nikdy programově. Bylo to bezděčné, tedy přirozené a nic s tím neměly společného ani názvy, ani obsah jednotlivých děl, možná však někdy i trochu napovídala.

I bez tohoto však v praxi fungovalo ono Hegelovo „malířství hned vedle hudby“, což je moje zkratka pro filosofovu hierarchii jednotlivých druhů umění, konstruovanou podle míry či převahy absolutního ducha v nich, snad řečeno dnešními slovy podle míry abstraktnosti. A právě tímto parametrem je dáno ono vzájemné sousedství malířství a hudby a až dodatečně je nepochybné, že styčnou rovinu nutně tvoří malířství abstraktní, není-li přímo přesahem.

Koneckonců si můžete zde uváděné snad i ověřit na těchto otcových videostránkách: www.art.vasicek.videos.web.sweb.cz, i když ještě předtím by byla dobrá průprava na jeho stránkách dokumentárních: www.art.vasicek.contact.sweb.cz. Jedny i druhé jsem postavil nejen proti zapomínání v čase, ale taky proti neúplným znalostem už naší současnosti. Myslím, že stejný smysl má i kniha, kterou právě pročítáte.

*Vladimír Vašíček, ml.
Kyjov, 5. 2. 2014*

Seznam reprodukováných děl Vladimíra Vašíčka

MORAVSKÉ HUDEBNÍ RODY

Krajina těsně před žněmi, 1949, olej 71 x 116, soukromá sbírka - detail.....	obal
Bílé ráno, 1966, olej 116 x 73, soukromá sbírka.....	8
Dívka s nádobou na hlavě, 1956, olej 116 x 89, GVV v Hodoníně.....	11
Krajina s topoly, 1952, olej 50x60, soukromá sbírka.....	13
Bez názvu, 1980, kvaš 45 x 45, soukromá sbírka	15
Hody, 1971, kresba tuší 62 x 45, soukromá sbírka	19
Podzim, 1960, olej 101 x 77, GVV v Hodoníně	23
Melodie v modrém, 1967, olej 100 x 70, soukromá sbírka	31
Žně, 1950, olej 73 x 93, soukromá sbírka.....	38
Krajina s červenými domy, 1953, olej 55 x 67, soukromá sbírka.....	41
Vesnice, 1961, kvaš 42 x 59, soukromá sbírka.....	43
Běh času, 1980, olej 130 x 116, MU Olomouc	45
Dynamické prostředí, 1960, olej 65 x 46, soukromá sbírka	49
Modré toužení, 1975, kvaš 51 x 74, soukromá sbírka	57
Doba sklizně, 1962, olej 130 x 81, GVV Ostrava.....	60
Vesnice, 1965, kvaš 42 x 53, soukromá sbírka	65
Modrý obraz, 1967, olej 130 x 97, soukromá sbírka	67
Dvě ženy, 1962, olej 130 x 81, GVV Ostrava.....	69
Signály, 1979, olej 56 x 60, soukromá sbírka.....	76
Shůry od světél, 2002, olej 100 x 70, soukromá sbírka	79
Rozhodující podnět, 1979, olej 100 x 100, KGVU ve Zlíně.....	82
Podzim, 1959, olej 130 x 97, KGVU ve Zlíně.....	84
Půvab zralosti, 1979, kvaš 62 x 88, soukromá sbírka.....	86
Impulsy, 1961, olej 116 x 73, MG v Brně	92
Sběračka obilí, 1957, olej 130 x 97, KGVU ve Zlíně.....	94
Dvě přítelkyně, 1960, olej 81 x 73, soukromá sbírka	99
Ranní rozjímání, 1979, olej 130 x 97, soukromá sbírka.....	101

Był jednym z pierwszych artystów, który w 1945 roku wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie spędził resztę życia. Jego sztuka jest pełna energii i kolorów, a także refleksji nad wojną i przemianami społecznymi.

Wielki malarz i rzeźbiarz, który w 1945 roku wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie spędził resztę życia. Jego sztuka jest pełna energii i kolorów, a także refleksji nad wojną i przemianami społecznymi.

Wielki malarz i rzeźbiarz, który w 1945 roku wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie spędził resztę życia. Jego sztuka jest pełna energii i kolorów, a także refleksji nad wojną i przemianami społecznymi.

Wielki malarz i rzeźbiarz, który w 1945 roku wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie spędził resztę życia. Jego sztuka jest pełna energii i kolorów, a także refleksji nad wojną i przemianami społecznymi.

Wielki malarz i rzeźbiarz, który w 1945 roku wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie spędził resztę życia. Jego sztuka jest pełna energii i kolorów, a także refleksji nad wojną i przemianami społecznymi.

Wielki malarz i rzeźbiarz, który w 1945 roku wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie spędził resztę życia. Jego sztuka jest pełna energii i kolorów, a także refleksji nad wojną i przemianami społecznymi.

Wielki malarz i rzeźbiarz, który w 1945 roku wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie spędził resztę życia. Jego sztuka jest pełna energii i kolorów, a także refleksji nad wojną i przemianami społecznymi.

Wielki malarz i rzeźbiarz, który w 1945 roku wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie spędził resztę życia. Jego sztuka jest pełna energii i kolorów, a także refleksji nad wojną i przemianami społecznymi.

Wielki malarz i rzeźbiarz, który w 1945 roku wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie spędził resztę życia. Jego sztuka jest pełna energii i kolorów, a także refleksji nad wojną i przemianami społecznymi.

Wielki malarz i rzeźbiarz, który w 1945 roku wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie spędził resztę życia. Jego sztuka jest pełna energii i kolorów, a także refleksji nad wojną i przemianami społecznymi.

Wielki malarz i rzeźbiarz, który w 1945 roku wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie spędził resztę życia. Jego sztuka jest pełna energii i kolorów, a także refleksji nad wojną i przemianami społecznymi.

Wielki malarz i rzeźbiarz, który w 1945 roku wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie spędził resztę życia. Jego sztuka jest pełna energii i kolorów, a także refleksji nad wojną i przemianami społecznymi.

Wielki malarz i rzeźbiarz, który w 1945 roku wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie spędził resztę życia. Jego sztuka jest pełna energii i kolorów, a także refleksji nad wojną i przemianami społecznymi.

